

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 285/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Bronislavou Hanusovou, Štefánikova 27, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31 Cob 104/2017 z 29. októbra 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 30/2019 z 27. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31 Cob 104/2017 z 29. októbra 2018 n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. Bronislavou Hanusovou, Štefánikova 27, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 31 Cob 104/2017 z 29. októbra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 30/2019 z 27. novembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného bol stranou v konaní o zaplatenie sumy 10 622,05 € s príslušenstvom oproti vráteniu motorového vozidla z titulu kúpnej zmluvy vedenom Okresným súdom Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 24 Cb 22/2009. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 24 Cb 22/2009 zo 4. decembra 2009 žalobu zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov konania. Po podaní odvolania žalobcom krajský súd uznesením sp. zn. 21 Cob 160/2010 z 28. februára 2011 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudkom sp. zn. 24 Cb 22/2009 z 18. mája 2017 okresný súd žalobu opätovne zamietol a žalovanému (sťažovateľovi) priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovanému (sťažovateľovi) uložil povinnosť do troch dní od právoplatnosti zaplatiť žalobcovi sumu 10 622,05 € s príslušenstvom oproti vráteniu špecifikovaného motorového vozidla a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal 100 % nárok na náhradu trov celého konania. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

3. Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že krajský súd „*prehodnotil skutkové závery*“ okresného súdu a následne vec „*odlišne (nesprávne) právne posúdil, bez toho aby podľa ust. § 385 CSP nariadil pojednávanie, na ktorom by v zmysle ust. § 384 ods. 1 CSP sám zopakoval dokazovanie. Zároveň si nesplnil svoju povinnosť podľa § 382 CSP a nevyzval žalovaného k vyjadreniu sa k zásadne odlišnému právnemu posúdeniu nárokov z vád tovaru a následného posúdenia platnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy - podľa ust. § 436 ods 2 ObZ, než bolo právne posúdenie súdu prvej inštancie....*“.

4. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ argumentuje, že je strohé, nepreskúmateľné, formalistické a arbitrárne a namieta, že najvyšší súd vyložil povinnosť súdu „*v zmysle ust. § 382 CSP v spojení s povinnosťou súdu uviesť predbežné právne posúdenie podľa ust. § 181 ods. 2 CSP jednak ústavne nekonformným spôsobom (bod 14.1 odôvodnia uznesenia), čo je však dôležitejšie - v rozpore so samotným priebehom a výsledkami dokazovania pred súdom prvej inštancie, teda nesprávne, nakoľko aplikácie ust. § § 436 ods. 2 štvrtá veta ObZ sa žalobca nedomáhal... a sťažovateľ sa teda nemal možnosť ani dôvod sa k nemu v prvoinstančnom konaní alebo odvolacom konaní vyjadriť...*“.

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„*1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp zn. 31 Cob/104/2017 z 29. októbra 2018, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo/30/2019 z 27. novembra 2019 porušené boli.*

2. Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31 Cob/104/2017 z 29 októbra 2018 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo/30/2019 z 27 novembra 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

3. *Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinné spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania v sume 372,24 eur (slovom tristosedemdesiatdva eur dvadsaťštyri centov) na účet právnej zástupkyne Mgr. Bronislavy Hanusovej, Štefánikova 23, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

6. Sťažovateľ sa zároveň domáha odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu s odôvodnením, že na jeho základe je proti nemu ako povinnému vedené exekučné konanie, pričom v jeho právnej veci nejde o zjavne bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva a hroziaca ujma na jeho majetku, ktorá vznikne núteným výkonom rozhodnutia, je niekoľkonásobne väčšia, ako prípadná majetková ujma žalobcu.

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 31 Cob 104/2017 z 29. októbra 2018

14. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

15. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom

súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

16. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

17. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že krajský súd prehodnotil skutkové závery zistené okresným súdom a dospel k odlišnému právnemu posúdeniu veci bez toho, aby vo veci nariadil pojednávanie a zopakoval dokazovanie a taktiež že nevyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k odlišnému právnemu posúdeniu veci.

18. Podľa § 383 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

19. Podľa § 384 ods. 1 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

20. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednáwanej veci. Výnimku z tejto zásady predstavujú prípady, v ktorých odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní.

21. Z už uvedeného vyplýva, že odvolací súd zopakuje, resp. doplní dokazovanie len v prípade, keď súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. keď odvolací súd zastáva názor, že je potrebné skutkový stav odlišne posúdiť. Ide o jednu zo štyroch výnimiek z princípu viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvoinštančný súd, ktoré pozná právna veda a prax. Ústavný súd však konštatuje, že v právnej veci sťažovateľa krajský súd nespochybňuje správnosť okresným súdom zisteného skutkového stavu a taktiež nejde o jeho odlišné posúdenie, alebo „prehodnotenie“, ako uvádza sťažovateľ.

22. V posudzovanom prípade ide o odlišné právne posúdenie veci, ktoré je založené na skutkových zisteniach, ku ktorým odvolací súd nemal žiadne výhrady a z ktorých sám (ako uvádza v odôvodnení napadnutého rozsudku) vychádzal. Nemožno dať preto za pravdu sťažovateľovi, ktorý namieta, že nevykonaním dokazovania krajským súdom došlo k porušeniu procesných predpisov v takej miere, že došlo zároveň k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

23. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

24. Uvedené zákonné ustanovenie je vyjadrením zásady právnej istoty v civilnom sporovom konaní, ktorého súčasťou je i princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Účelom citovaného zákonného ustanovenia je zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, teda takých, v ktorých odvolací súd založí svoje rozhodnutie na odlišných právnych záveroch ako súd prvej inštancie za splnenia podmienky, že strana sporu sa nemala možnosť k takémuto právnomu posúdeniu veci v konaní vyjadriť, právne argumentovať, prípadne predložiť relevantné dôkazy.

25. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že krajský súd ho nevyzval, aby sa vyjadril k zásadne odlišnému právnomu posúdeniu veci, a teda považuje napadnutý rozsudok

za prekvapivý a porušujúci princíp právnej istoty, ústavný súd uvádza, že sťažovateľovi nemožno dať za pravdu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd zistil, že krajský súd v posudzovanej právnej veci dospel k jej odlišnému právnomu posúdeniu vzhľadom na právne závery prijaté súdom prvej inštancie, avšak nemožno ho považovať za prekvapivé, pretože jeho aplikácie sa žalobca dožadoval. Nie je pri tom dôležité, či žalobca explicitne uviedol paragrafové znenie zákonného ustanovenia, ale jeho argumentácia smerujúca k jeho aplikácii súdom. Sťažovateľ podľa názoru ústavného súdu mal možnosť najneskôr vo vyjadrení k odvolaniu zaujať stanovisko k právnej argumentácii žalobcu a jeho návrhu na právne posúdenie a rozhodnutie veci, prípadne i podať návrh na doplnenie dokazovania.

26. Ústavný súd konštatuje, že k porušeniu základných práv a slobôd nemôže dôjsť postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým tento uplatní svoju právomoc spôsobom, ktorý zákon umožňuje. O takýto postup išlo aj v posudzovanej veci v prípade krajského súdu, ktorý zákonom zverenú právomoc rozhodnúť o odvolaní jednej zo sporových strán uplatnil ústavne konformným spôsobom v súlade s príslušným procesnoprávnym predpisom.

27. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

28. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označeným základným právom podľa ústavy, ako aj právom podľa dohovoru, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť

k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 30/2019 z 27. novembra 2019

29. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

30. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

31. Na základe uvedených právnych názorov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa.

32. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP, a vadu zmätočnosti videl predovšetkým v tzv. prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý podľa jeho názoru postupoval v rozpore s § 382 a § 384 CSP, keď vec posúdil odlišne ako súd prvej inštancie.

K uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sťažovateľ uvádza, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom rozsudku sú v rozpore s vykonaným dokazovaním a odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Argumentuje tiež nesprávnym právnym posúdením veci krajským súdom.

33. Dovolací súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uvádza:

«K namietaným procesným chybám v odvolacom konaní dovolateľom, dovolací súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti odlišným právnym záverom odvolacieho súdu nemala strana v konaní možnosť sa vyjadrovať, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné.

Konanie na odvolacom súde je poznačené vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. zakladajúcou prípustnosť dovolania v súvislosti s námietkou „prekvapivosti“ rozhodnutia výlučne vtedy, ak sú kumulatívne splnené tieto podmienky:

a) odvolací súd vo veci meritórne rozhodol (t. j. potvrdil alebo zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie),

b) na hmotnoprávne posúdenie nároku aplikoval „nové“ ustanovenie právneho predpisu,

c) predmetné ustanovenie bolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúce a zároveň

d) odvolací súd nevyzval strany sporu, aby sa k použitiu „nového“ ustanovenia vyjadrili.

Nemožno však dospieť k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé, ak pri svojom rozhodovaní odvolací súd použil iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu ako súd prvej inštancie, ak sa aplikácie tohto ustanovenia domáhala niektorá zo strán sporu, či už v prvoinštančnom konaní alebo v odvolacom konaní a druhá strana sa k tomu mala možnosť vyjadriť.

V predmetnej veci žalobca uplatnil nárok na vrátenie sumy zo zmluvy o kúpe ojazdeného vozidla, od ktorej odstúpil z dôvodu opakujúcich väd vyskytujúcich sa na vozidle, vrátane vady neodstrániteľnej. Žalovaný odstúpenie od zmluvy neakceptoval, pretože vady ktoré sa vyskytli boli opravené.

Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva záver, že vady, ktoré sa vyskytovali (i opakovane) na vozidle boli odstránené a išlo o vady odstrániteľné, preto nebol dôvod od zmluvy odstúpiť (nešlo o podstatné porušenie zmluvy).

Po podanom odvolaní žalobcom, ku ktorému sa žalovaný mal možnosť v konaní vyjadriť, zaujal odvolací súd na základe skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, opačný právny názor, keď vyslovil, že odstúpenie od zmluvy žalobcom bolo dôvodné, pre jej podstatné porušenie zo strany žalovaného.

Z tohto vyplýva, že odvolací súd na základe dostatočne zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie dospel k inému právnemu záveru, pričom žalovaný sa mal možnosť ku všetkým skutočnostiam zisteným v konaní vyjadrovať a podávať návrhy na prípadné doplnenie dokazovania, najmä ku skutočnosti, či bol alebo nebol dôvod na vrátenie zaplatenej sumy pre odstúpenie od zmluvy, čo je základom konania. Odvolací súd nemusí vykonať dokazovanie, ak vyhodnotí, že zistený skutkový stav postačuje bez ďalšieho na vyjadrenie jeho právneho záveru v odvolacom konaní, a nemusí v takomto prípade ani doplňovať dokazovanie...»

34. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd v napadnutom uznesení uvádza:

„Prípustnosť dovolania je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom dovolateľ je povinný nim tvrdený odklon v dovolaní preukázať. Naopak prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), alebo všeobecné tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu...

V dovolaní dovolateľ nevymedzil právnú otázku významnú pre rozhodnutie odvolacieho súdu (pri vyriešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) a túto otázku nemožno ani z obsahu dovolania zistiť.

Dovolateľ nesplnil zákonnú povinnosť stanovenú ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p., keďže nie je zrejmá právna otázka, ktorá by mala byť predmetom dovolacieho prieskumu. Z obsahu dovolania rovnako nie je zrejmé, v čom konkrétne sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe.

Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok a nie je ďalším odvolaním proti rozhodnutiam súdov nižšej inštancie. Tomu zodpovedajú aj osobitné kritéria pre vymedzenie dovolacieho dôvodu obsiahnuté v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., pre naplnenie ktorých nepostačuje skopírovanie textu odvolania do ďalšieho podania adresovaného súdu označeného ako dovolanie, ktoré pozostáva zo všeobecného konštatovania dovolateľa, že odvolací súd vec nesprávne posúdil.

Pri rozhodovaní o dovolaní nemôže dovolací súd namiesto dovolateľa vytvárať vlastnú právnu argumentáciu vyvodením z možnej nespokojnosti dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu. V takom prípade by totiž uskutočnil procesné neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku, účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., ale aj princípu rovnosti zbrani a kontradiktórnosti konania, keďže jeho rozhodnutie by bolo založené na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľom a ku ktorým mala možnosť vyjadriť sa protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.“

35. V nadväznosti na citované časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ani ich „nerešpektovanie“ súdom nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o dovolaní.

36. Z citovaných častí napadnutého uznesenia možno vyvodit', že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími dôvodmi sťažovateľa, pričom vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, a teda namietanej vade zmätočnosti jasne a zrozumiteľne uviedol, prečo nie je možné nazerať na napadnutý rozsudok krajského súdu ako na prekvapivý, a zdôvodnil, prečo krajský súd nebol povinný napriek odlišným právnym záverom uplatniť procesný postup podľa § 382 CSP. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd tiež adekvátnym spôsobom odôvodnil, prečo nepovažuje za chybný procesný postup odvolacieho súdu, keď v právnej veci sťažovateľa nevykonal, resp. nedoplnil dokazovanie, pričom tento svoj záver v napadnutom uznesení náležite vysvetlil. Ústavný súd považuje výklad použitých procesnoprávných predpisov za ústavne konformný a akceptovateľný. Napokon i odmietnutie dovolania sťažovateľa vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP z dôvodu nevymedzenia právnej otázky relevantnej pre rozhodnutie odvolacieho súdu pokladá ústavný súd za dostatočne odôvodnené a udržateľné.

37. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol i v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

38. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, nebolo namieste ani vyhovieť požadovanému odkladu vykonateľnosti rozsudku krajského súdu (bod 2 výroku).

Bezpredmetným sa stalo aj rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu